

Titova zapovijed

radovan pavlovski

Svakome iz naroda prenesite na dar — Budenje
Čovječanstvo s čovječanstvom bakljama se
traži u vremenu. Za susret u budućnosti
Slobodan traži jake. Teško onome kad
nejaka djeca zapjevaju najsnažniju himnu i
Tko izda svoju zemlju izda i sebe.

Glas je to što munji oslobada grlo
za pjesmu
da se odškrinuto nebo ne zatvori
za igru
On motri Promjene
i riječ koju izgovori
najdublja je veza između čovjeka i sunca

Trenuci besmrtnosti

kalman feher

Rano popodne

Tišina cvate. Sapeta pod hladom drveća.
Strese se i prokrvari na rubovima.
Nikakva reč. Nema pažnja.
Tronuta lica četiri pokolenja.

Pev crnog kosa. Suvarci oblaka. Udare u obraz Sunca
I zveknu utegom od sirovog gvožđa. Prži,
U srcima žari živa rana. —
I Trg Marksa i Engelsa jeknu dvanaest puta.

Nabrekne pletenica Sunčevih zraka. Vizija i konačna spoznaja
Da si sa nama, ljudima primerena praznina —
Srazmera kojih se držao Neimar. Vernost i Sigurnost
Zajedno zatrepere, uključuju se u kolonu Miliona.

S mađarskog preveo: Arpad Vicko

Veliko obećanje

slavko almažan

Čuo je za belu čudesnu pticu koja se često u snu pojavi
Rekao je svojim drugovima Idem belu pticu da nađem

Dok korača zemljom sloboda svoju knjigu umnožava
Zalutalim vetrovima odgovara rečima vetra
Dan i noć otkriva lice istine

Četiri godišnja doba menjaju svoja zvučna platna
Na njima vatra ustupa stolicu nenaseljenoj vedrini
Godine otvaraju svoje orahe i zdravo seme pokazuju

Rekao je svojim drugovima Idem belu pticu da nađem

Uđe u sobu svetu i traži kavez bele ptice
Otvora ga mudrošću i bela ptica poleti s Njegovim imenom

Kuća u Užičkoj

ištvan konc

Kruni se
alem kamen žar,
bleđi u frazu sveznana
reč...
on je Gospod, Istina—Čovek—
škiljavi sluga
tek je istorija.

I Život bi Delo, a Simbol
postade Stvarnost;
utiče, stvara, ali i odlučno
zbiija falange, jer
vojnik je taj o čijem domu brine
a oko Doma bašta cveta...
Gle moju olovku!

O, inadžijska vera
nikada—nezavršene Revolucije
odbija da se cenka, — smisao daljeg življenja:
Čovek—Pobednik!
Slobodan, ko nadahmuta mašta,
zakon kosmosa:
Bastion Budućnosti, Kuća u Užičkoj.

Kruni se
alem kamen žar,
bleđi u frazu sveznana
reč...
Skvrčena u grč, pesma
ne priznaje ne—postojanje,
Remek-delo—Život: Trijumf i Večnost.

S mađarskog preveo: Arpad Vicko

Pred imenom jednim

mihal babinka

... Kao tiha voda sam
što radost svoju šapatom snuje.
Ljubavlju čoveka čuvam
devojački osmeh pupoljaka prolećnjih.
No postajem ledna oluja
kad snaga mlada u meni kljuje.
Ne poznajem lepotu laži,
ni čežnji uzaludnih.

Čovek sam, ali mali,
i često celivam nebo, travu.
Delić neba u nezaboravku
nekada mi srce za pesmu razneži.
Sebi sam dobar, dobar
jer pred vetrom gadosti dižem glavu.
Pred napadima kad sam novim,
k'o biser rose svež, svež.

Voda sam tiha, tiha,
leđena oluja u boju.
Čovek sam nežnosti male,
slobodan talas na moru života.
I ne znam krupne reči
o životu lepom u geslo da vezem.
Ljubav sam tiha, velika
pred jednim imenom:
pred imenom Tita.

Prevela sa slovačkog: Branka Rom

Tito

tatjana cvejin

* * *

gde se sunce i mesec spajaju
počinje zemlja
mrtvih tu nema dok traje ljubav
tu je vreme posuklo u planine
u more i livade
tu se miju šume
reke bune
a ruke do jauka pevaju
ulica razara mrak
na kasnim ramenima i raskrsnicama
tu čovek i ne znajući
više života želi
i ako se rađa, tu neka se rodi
rodi li se
rađa se sve iznova
imaće plamen u šaci
cvet što korenje u domovima ima
i odmor u skladu lišća
i ptice što svetlost piju
i kada se u jednom trenutku
sunce, zemlja i mesec poklope
tada se jasno vidi ČOVEK

Tebi, Tito

ali podrimija

U oku mome
zenica tvoja —
junače moj:
moje je — Sunce
i Hleb, i Nebo,
i ptica poj!
Na omladu svakom
evo, danas — behar cveta:
reč tvoja
amanet naš —
zavet sveta!
Na njivi našoj
zasija Ljubav
novog semena —
da poletimo
i mi letom
novog vremena!
U domu si novom
srca nam širom
otvorio —
korak prijatelju
bogatu sofru
postavio!

Na svakom omladu
evo, danas —
behar cveta:
reč tvoja
amanet naš —
zavet sveta!

Preveo Esad Mekuli

Tito

žarko aćimović

Cujte me evo dolazim
i nosim svoje srce po prostoru
Sve se pokreće
sve se okreće
Ne kleči
ne klečite
Njihove su oči njihova smrt
Opet neko zapomaže
Cuj dolazim
Cuj dolazimo
i nosimo ti srca po prostoru
Zaobiđi lobanju (lađu)
jer smrt je u lađi
Njihova je lađa njihova smrt
Šta je to pod nebom
pitajte me
Pitajte me
i navikavajte kičme
na vodu punu zvuka
Ne zaboravite sećanje je u kostima
i pravi mesto drugim vremenima
Da li su to igre
Kakve su to igre
Pitajte svoj šapat
i svoju lađu
Neko zapomaže
tražeći sebe
Kažite mu neka dodirne zemlju
dok se postavimo
i probijemo
Ne verujte samoći
ni kada pliva u vazduhu
jer tako projektuje
ne vas
na vas
Kada se davoli igraju
drži se sunca
čoveče
(Čoveče moj)
Opet počinje vreme
Naše vreme
Slušajte smrt
Našu smrt
Slušajte plamen
Naš plamen
Sada smo mi nebeske prilike
i zemaljske
jer tako smo hteli
Samo ne zaboravite
Igre još nisu prestale
Gledajte sami sebi u dlanove
kao u vatru
i ne dajte nikome
da se igra s nebom
jer davo je davo
i to mu treba reći

Vožd u epohu mira

miron kanjuh

Tito je vožd
što je prvo sve bitke dobio nad sobom.
Tada je stao na trošnu stenu
samoljublja bivših pobednika
i kad se raspala u prah i pepeo
pokazala se druga strana straha
i otvorili neslućeni horizonti čovečanstva.
Tamo je prepoznao svoje vreme,
uzeo u ruke vatru, plod i zemlju
i osluhnuo obične tajne
što mu je iz vlastitog postojanja
poverio svet za buduće reči.
Krenuo je s njima kao jedinom mogućnošću
i ponavljao nebrojeno puta
dok nisu postali novi put
za hod sve više sledbenika
u budućnost življenja.

Tito je vožd
kome u duši zvezde sjaje
kao putokaz na razmeđi vekova
gde nema više sumnje šta je čovek čoveku.
U njega je misao više od mudrosti
i ljubav više od ljubavi
dok daje čovečanstvu mirotvornu ruku.
Blizak kao stvarnost
i velik kao nada
zaživeo je u krotoku meridijana
kao moć svake odluke
svima što traže novi početak budućnosti.
Za njihovim korakom raste vreme
gde će čovek i sloboda biti ista vera
a ljudi postati milioni
koje spokojnim čelom vodi
Tito — vožd u epohu mira.

S rusinskog preveo autor

Kuća u kojoj je bio Tito

dejan tadić

U nekadašnjoj kući vinara Krausa
danas u ulici Đurđa Smederevca 9,
gde je sada Očno odeljenje Gradske bolnice,
od 6. do 26. 10. 1944. boravio je Tito.

Objedujem u visokim, prohladnim sobama,
u kojima je i on,
gledam kroz ista okna
šetam parkom u krug između zimzelenog sada
zastajem ispred bazena u kojem se
muljalo grožđe i pretapalo u širu
golubovi blago padaju sa obližnjih krovova,
i skupljaju rasuto kukuruzno zrnelje,
zaostalo od tek završene berbe.

Na žutom licu nekadašnje kuće vinara Krausa
stoji danas crna, mramorna ploča
na kojoj su uklesani dani
koje je Tito proveo ovde,
i dok sakupljam velika,
suncem ozlaćena slova sa njenih prsiju,
čini mi se da rata nije ni bilo,
da je to bio samo tamni, daleki san.

1977.